

Työttömyys Ja Kone

Suomennos I. W. W:n julkaisemasta kirjasta "Unemployment and the Machine."

(Jatkoa edelliseen numeroon.)

IV

Hallitsematon talouselämän kiertokausi

Rikkauden tuotannossa, tarkoituksella luoda lisäarvoa, käytetyn koneiston kontrolloiminen on siis kaiken kapitalistisen yritteliäisyyden määräävä motiivi. Tulakseen käytännössä toteutetuksi ja säilytetyksi se vaatii sekä jatkuvaa laajenemista että tuotantokoneiston ja -menetelmien parantamista. Villien ja primitiivisten ihmisten keskuudessa kömpelöt tuotantomenetelmät estivät lisäarvon saamisen. Elämä oli enimmäkseen yhtämittaista kamppailua luontoa vastaan. Myöhäisemmän ajan käsityömenetelmien vallitessakin se osa työpäivästä, joka käytettiin työläisen elintarvikkeiden tuottamiseen, oli välttämättömyyden pakosta pitempi kuin mitä siihen tarvitaan tämpäpäiväisten parannettujen koneiden ja suureksi osaksi automaattisten prosessien vallitessa. Seurauksena siitä, se suhteellinen osa päivän työstä, joka käytetään lisäarvon luomiseen isännille, on lisääntynyt koneprosessien edistymisen yhteydessä. Työläisen osuus työpäivän tuotemäärästä ollen kontrolloitu tasolle joka pelkästään riittää tekemään hänen elämisensä mahdolliseksi ja työpäivän jatkamista rajoittaen ihmisen yleiset elintavat, kestävyys ja työläisten itsensä pyrkimys vastustaa muutosten tekemistä vakiintuneihin elintapoihin, on luonnollisena menettelytapana työnantajan tuoteosuuden lisäämisessä ollut koneiston tehoisuuden parantaminen. Siten on siirretty koneisiin niin paljon kuin mahdollista työläisen voimaa ja taitoa, muuttamalla työmenetelmät yksinkertaisiksi mekanisiksi prosesseiksi. Työläinen lakkasi olemasta ammattitaituri, jonka tehoisuus sisältyi hänen kykyynsä ja kätevyyteensä muutamien yksinkertaisten työkalujen käyttämisessä. Li-

sääntyvässä määrässä tuli hänestä konetta hoitava ammattitaidoton työläinen, koneesta vuorostaan kehittyen hänen määrääjängsä. Jokaisen koneistossa ja menettelytapoissa tehdyn parannuksen jälkeen hän tuotti enemmän ja enemmän tavaroita visissä ajassa, mutta lisäys kuului hänen isännälleen ja koneiden omistajalle; samalla työläisen oma osuus pieneni suhteellisesti. Kapitalistille tuotettu lisäarvo siten yhä lisääntyvässä määrässä ylitti työläisen palkan. Juuri tämän prosessin kautta kasaantuu kapitalistin haltuun liikatarvavara, joka pitäisi saada myydyksi ulkomaille, sillä työläisen ostokyky ei lisääntynyt suhteellisesti tuottavaisuuden kanssa.

Siitä seurauksena oleva kilpailu kapitalistien kesken markkinoista näille liikatarvoille, sekä rahasta ja luoton symbooleista joihin tavarat markkinoilla muuttuvat, kiihoittaa kapitalisteja halventamaan tuotantokustannuksia, käyttämällä kaikkia mahdollisia mekanillisia keinoja ja välineitä, syrjäyttääkseen siten työläiset mekanisten parannusten kautta. Sillä jokainen lisäys vissin työvoimamäärän tuottavaisuudessa, alentuneine tuotantokustannuksineen, tekee kapitalistille mahdolliseksi myydä halvemmalla kuin hänen kilpailijansa ja siten vallata markkinat. Se myöskin jatkuvasti suurentaa lisäarvoa, jota ei voida käyttää siinä teollisuudessa itsensä, mutta joka kuitenkin täytyy saada sijoitetuksi voittoa tuottavasti jonnekin. Tämä siittää kansainvälisen kilpailun markkinoista ja ulkomaisista sijoitustilaisuuksista, josta seurauksena ovat sodat. Se myöskin aikaansaa toisen ja vieläkin suuremman määrän kasaannuttavan tuloksen siten, että yhtämittainen ulkomaisen sijoitustilaisuuksien etsiminen uudeksi pääomaksi muutetulle kasaantuneelle lisäarvolle nopeasti muuttaa raaka-aineita

tuottavat alueet, jotka ovat ennen olleet tavarain ostajia, teollisesti kehittyneiksi alueiksi, joista tulee kilpailijoita markkinoiden etsinnässä ja lisäarvon tuotannossa.

Siten markkinat supistuvat suhteellisesti, samalla kun teollinen laajeneminen jatkuu, lisäten myymättömän tavarain paljoutta sekä pääomaa jolle ei voida löytää voittoa tuottavaa sijoituspaikkaa. Kamppailu säilymisestä kapitalistien kesken johtaa kiihkeään kilpailuun halvempikustannuksisen tuotannon lisäämiseksi, tuotantolaitosten ja koneistojen ylikehittämiseen, nopeaan hintojen laskuun markkinakilpailussa, päättyen tämä kaikki lopulliseen paniikkiin ja tuotantolaitosten suuressa määrin sulkemiseen, vararikoon ja työttömyyteen.

Nämä pula- ja paniikkiaikakaudet lisääntyvät lähekkäisyydessään, laajuudessaan ja kiinteydessään sikäli kuin laajenemiselle avoimet alueet tulevat täysin kehityiksi ja tavarain koneellinen tuotanto ottaa raaka-ainetuotannon tilan myöhemmin kehitetyillä alueilla. Maanviljelyskansakunnat, jotka aikaisemmin vaihtoivat raaka-aineita tehdastuotteisiin, tulevat nopeasti teollistutetuiksi, tuottaen omat tehdastuotteensa ja luoden oman pääomansa. Riistoalueiden yhä supistuminen ja sitä seuraava markkinakilpailun lisääntyminen siten saavuttaa viimeisen asteensa, jolloin edelleen laajeneminen on mahdotonta ja kapitalismin aikakausi päättyy, kuten se on päättynyt vuosina 1929—1933, seisahdustilaan, jossa se romahtaa maailmanlaajuisen talouselämän pysähdyksen ja vallankumouksen lopullisessa katastrofissa.

Nykyinen olotila on juuri sellainen. Se on tekijä joka on tuonut esille nyt tapahtuvan maailman vallankumouksen, jossa vanhat parlamentaariset järjestelmät, vanhat, kontrolloimattomat kilpailumenetelmät ja vanhat toimintamuodot ovat kadonneet ikuisiksi ajoiksi Venäjältä, Saksasta, Italiasta, Ranskasta ja Yhdysvalloista, antaakseen tilaa diktatuurille jossa hallitseva luokka käyttää valtiota vakaannuttaakseen ja kontrolloidakseen tuotantoa ja markkinoita, siten säilyttääkseen tai yrittääkseen säilyttää vanhaksi käyneen yh-

teiskunnallisen ja taloudellisen rakenteen. Kapitalismin aikakausi on kulkemassa vaihtumisasteelleen, sen tunnusmerkkeinä ollen luoton romahtaminen ja maailmanlaajuinen talouslamaannus ja työttömyys. Markkinat ja riistoalueet ovat suhteellisesti kadonneet, verrattuna tuotantoon, joka on lisääntynyt kansainvälisesti, edistyneen teknologian kautta. Kapitalismi ei siis kykene enään laajenemaan. Se on lähenemässä loppuaan, kuinka hidas hyvänsä onkin sen elävän hengen — tuotannon ja lisäarvon laajentumisen — kuristuminen.

Aikaisemmat pulat ja paniikit ovat kulkeneet asteettaisesti lamaannuksesta elpymiseen, kehittämällä uusia sijoitusaloja ja uusia markkinoita. Vuoden 1837:n paniikki päättyi Meksikon sotaan ja Texasin ja Californian valtaamiseen. Tämän pulan jälkimaininkien, ja samoin vuoden 1848:n lievemmän pulan, köyhtyneet uhrin virtasivat näille vasta avatuille alueille ja raivasivat ne avoimiksi seikkailijain ja samaa sukua olevain kapitalistien riistolle. Vuoden 1857:n paniikki hälveni sisällissodan aikaiseen inflatioon ja "homestead"-laki varasi ulospääsytien työttömille sotilaille, kun armeijat hajoitettiin. Seurasi rautateiden rakentamisen ja keinottelun aikakausi. Vuoden 1873:n paniikki päättyi Pohjoislännen kehittämiseen, Northern Pacific rautatien rakentamiseen ja länteenpäin siirtymisen aikakauteen. Vuoden 1893:n paniikkia seurasi espanjalais-amerikalainen sota, Klondiken kultakuume ja Amerikan imperialistisen laajenemisen alku. Vuotena 1913 oli uusi paniikki kehityksessä, mutta maailmansota pian kehitti sota-aikakauden tavalliset piirteet — laajan hintojen inflation ja liikatyövoiman tuotantoon vetämisen. Koko maailma syöksyi luoton laajentamisen orgiaan. Pula esiintyi jälleen vuotena 1920, mutta se saatiin pidätetyksi uuden luottoliikealan avaamisella, myymällä vähittäismaksuilla autoja, sähkövälineitä ja kaikenlaisia kuviteltavissa olevia laitteita. Tilinteon päivää viivytettiin historian hurjimman keinottelun aikakaudella, joka saapui romahduspisteeseensä vuotena 1929. Paniikkia seurasi nyt vallitseva lamaannus — maailman-

laajuisesti tuhoisin ja kauimmin kestävä koko suurempien paniikkien sarjassa. Koko maailma on vararikkotilassa. Ei löydy enään uusia maailmoita lisäarvon Aleksanterille valloitettavaksi — ei uusia manteireita, ei kehittämättömiä markkinoita. Kapitalismin maailmanrosvot ovat valloittaneet koko maapallon, riitelevät nyt saaliista ja sitä tehdessään kuluttavat sen mitä saaliista on vielä jälellä. Sota, joka tavallisesti seuraa maailmanlaajuista pulaa, on jo nähtävissä horisontissa useammilla suunnilla ja kapitalismin hirviö on hukuttamaisillaan itsensä omaan vereensä.

V

Koneellisen kehityksen esittämä osa

Me näemme siis sen osan, jota mekanillinen kehitys ja edistynvä teknologia näyttävät pulakausien ja työttömyyden aikaansaamisessa. Näemme myöskin että nämä pulat ovat aikakautisia ja uusiintuvat kapitalistisen kehityksen kaikilla asteilla, käsi-työaikakaudesta aina nykyiseen saakka. Näitä uusiintumisajanjaksoja nimittää Roger Babson sekä toiset "liike-elämän kiertokausiksi." Niitä ovat kapitalistiset taloustieteilijät analysoineet jokaiselta mahdolliselta näkökannalta. Wesley C. Mitchell, Irving Fisher, Paul Douglas, Roger Babson ja lukemattomat muut ovat koonneet mitä tyhjentävimpiä aineistoja ja määritelleet mitä moninaisimpia syitä kiertokautisille vajoamisille hyvinvoinnin huipulta pulakausien syvyyksiin. Psykologia ja astrologia on vakavassa mielessä vedetty esille tämän ilmiön selittämiseksi. Professori Irving Fisher on taipuvainen käsittämään että tähtitieteelliset syyt, sellaiset kuin auringon pilkut, aika-ajoittainen auringon lämpösäteilyn heikkeneminen ja maan suhteellinen asenne toisiin planeettoihin, ovat tekijöitä paniikkien aiheutumisessa. Ainoa täysin ilmeinen kiertokautisten lamaanusten syy on kielletty — lisäarvo säilytettynä teollisuuden niskoille velkataakkana, kuten keinotteluosakkeiden ylenmääräinen ulosantaminen ja liialliset bondimäärät, perustuen teollisuudessa työskenteleväin työläisten tuotantokykyisten keinotteluarviolle.

Lisäarvosta kootun sijoituspääoman ka-

saantuvaisuusluonne tekee välttämättömyyden pakosta nämä spekulatiiviset pulakaudet yhä vaikeammiksi ja maailmanlaajuisemmiksi ulottuvaisuudeltaan. Tässä nykyisessä, maailman pahimmassa ja pimmässä kapitalistisen järjestelmän aiheuttamassa seisahduksessa ja lamaanuksessa ainoa harkinnan alainen seikka on se, onko tai eikö tämä ole se kiertämätön, lopullinen romahdus, josta ei voi enään taapahtua elpymistä kapitalismin vallitessa. Ja samalla kun yritämme vastata tähän kysymykseen, on hyvä kerrata se alkupeäinen lausuntomme, että teknologinen ja mekanillinen edistys ei ole se syy joka aiheuttaa pulan ja jonka täytyy vihdoin päättyä luopumiseen koko kontrolloimattomasta teollisuuden yksityisomistusjärjestelmästä ja hillittömästä kapitalistisesta rosakajoukkovallasta yli yhteiskunnan talousrakenteen, jonka kautta koko maailma saa toimeentulonsa työnteolla. Edistyvät koneelliset prosessit eivät ole yhtään enemmän syyllisiä kuin on edistynvä opetus, edistynvä tiede ja edistys yleensä. Yhteiskunnalliset suhteet ovat ne jotka ovat sovellettavat muuttuneen teknologian mukaisiksi, eikä suinkaan teknologiaa ole sovellettava vallitseviin ja vanhentuneihin yhteiskunnallisiin suhteisiin. Kuten H. M. Hyndman on lausunut: "Tosiasiat muuttuvat nopeammin kuin ihmismieli." Ihmismielen täytyy saavuttaa tosiasiat. Ja tässä yhteydessä lainatkaamme Karl Marxin lausunto:

"Pääoma ei ole esine, vaan esineiden instrumentaalisuuden muodostama yhteiskunnallinen suhde ihmisten välillä."

"Esineitä" tässä ymmärryksessä ovat kapitalistiluokan omistamat rikkauden luomisen välineet ja keinot. "Yhteiskunnallinen suhde" on kapitalistin ja palkkaorjan välillä vallitseva suhde. Tämä yhteiskunnallinen suhde on muodostunut lisäarvon kautta — maksamattoman työn tuote, jonka kapitalisti pidättää työläiseltä jakamalla päivän työn kahteen osaan, välttämättömään työhön ja epätarpeelliseen eli lisätyöhön.

Yhteiskunnallinen suhde kapitalistin ja palkkaorjan välillä oli olemassa kauan en-

nen kuin pääoman kasaantuminen oli riittävän suuri tarjotakseen keinot, aiheen ja kiihoittimen yleiselle tuotantovälineiden parantamiselle. Sen olemassaolo alkoi silloin kun keskiajan ammattimestari palkkasi palvelukseensa kisällejä ja oppilaita. "Apulaistensa" käsityötaidon luoman rikkauden kasaantumisen ja valmistettujen tavarain myymisen kautta ammattilaismestari tuli taloudellisesti eroitetuksi kisälleistään. Kiltamestarista kauppiaksi ja tehtailijaksi oli vain askel ja manufaktuurisen tuotannon luoman rikkauden nopeasta kasaantumisesta lisäarvo muodostui sekä keinoksi että kiihoittimeksi voimalla käyvän koneiston sekä keksimiselle että käytäntöön ottamiselle. Täten me näemme että pääoman suhde työhön oli aikaisempi kuin koneisto ja oli sen synnyttäjänä; ei sen tuloksena.

Mutta että emme antaisi kapitalistille hänelle kuulumatonta tunnustusta edistykseen elvyttämisestä taiteiden ja tieteiden alalla, on paikallaan tehdä tässä eroitus "kapitalismin" ja "kapitalistin" välillä. Ei se ollut kapitalisti, joka keksi sen mekanisten välineiden valtavan moninaisuuden, joka muodostaa nykyaikaisen teknologian teollisuudessa. Keksinnöt ovat yhteiskunnallista kasvua. Monet keksinnöt saavat alkunsa siitä että työläiset käyttävät koneita. Useimmat maailman suurimmista keksijöistä ovat kuolleet köyhinä — kapitalistiset promootterit ovat anastaneet heidän nerokkuutensa ja sitkeän työnsä hedelmät. Nykyaikaisen koneiston moninaisuudellinen luonne edustaa tuhansien huomiotta jääneiden työläisten ja keksijäin käsien ja älyn tekemien lisäysten yhteissummaa. Monet heistä kuolivat tuntemattomuudessa samaan aikaan kun ovelat promootterit kapitalisoivat heidän keksintönsä ja processinsa ja niittivät lisäarvon satoa riistämällä sekä keksijöitä että työläisiä, jotka tuottivat lisääntyneen määrän rikkautta. Suurkapitalisti on omituinen yhdistymä uhkapelurista, seikkailijasta, kaupustelijasta ja politikoitsijasta. He eivät ole tieteilijöitä eivätkä keksijöitä. Rockefellerit, Morganit, Insullit, Kreugerit, Weyerhauserit, Carnegiet, Schwabit ja toiset heidän kal-

taisensa eivät koskaan ole antaneet yhteiskunnalle yhtäkään arvokasta ajatusta tai keksintöä. Eivät ne ole Marconit, De Forrestit, Steimetzit ja Michaelsonit jotka tänäpäivänä hallitsevat finanssialista maailmaa ja niittävät satoaan ihmiskunnalle tekemistään palveluksista.

Eivät edes teollisuuden järjestäjinä kapitalistit ole omintakeisia tai kyvykkäitä. Heidän kykenemättömyytensä hallinnoitsijoina on selvästi tullut osoitetuksi siinä satumavaraisessa ja tuhlaavaisessa tavassa jolla he ovat hoitaneet kansakunnan pankkeja, rautateitä ja luonnonrikkauksia. He kasaavat suuria omaisuuksia yhtä usein tuhoamalla ja väärin hoitamalla teollisuutta kuin promoottaamalla sitä. Jokaisessa kansallisessa sota- tai talouspulatilanteessa ensimmäinen askel tehoisuutta kohti on sen pahan korjaaminen, minkä heidän ahneutensa ja kyvyttömyytensä yleishyödyn huoltajina on aikaansaanut. Hallitus otti haltuunsa rautatiet sodan aikana, järjestääkseen ne uudelleen tehoisuuskuntoon. Se nimitti toimikuntia teknillisistä asiantuntijoista, tulosten aikaansaamiseksi. Nykyisessä paniikissa on ollut tarpeellista kysyä neuvoa "järkitrustilta" ennen kuin politikoitsijat ja kapitalistit voivat toimia järjestelmällisesti.

Kapitalismin alkuaikana oli lisäarvon kasaantumisnopeus välttämättömyyden pakosta hidasta, se tullen primitiivisistä käsityöprosesseista. Se saavutti lisänopeutta, kuten mäkeä alas vierivä lumipallo, sikäli kuin tavarain yleinen kysyntä lisääntyi. Kauppa kehittyi nopeasti kansakuntain välillä, raaka-aineiden tuottajat kehittymättömissä kansakunnissa vaihtaen tuotteitaan manufaktuurin tuotteisiin. Manufaktuuri tuotanto seurasi ammatti-käsityötä ja mekanillinen kehitys lisäsi nopeuttaan kautta kapitalististen kansakuntien. Voimakoneilla käyvä tehdas seurasi käsimanufaktuuria. Vallankumous oli seurausena kun maalais-tilanomistajat yrittivät estää rikkauden ja vallan virtaa, joka tulvi ennen halveksituille kauppias- ja manufaktuuriluokille pääoman ja tavarain nopean kasaantumisen kautta. Feodalin järjestelmä luhistui ja feodalin ylimys-

tön syrjäytti tähän saakka etuoikeuksia omaamaton luokka — porvaristo.

Edellä olevasta pitäisi käydä selville että kapitalistisen "yhteiskunnallisen suhteen" olemassaolo, joka on niin välttämätön kapitalistisen järjestelmän olemassaololle, on riippuvainen lisäarvon kasaantumisesta. Ja tämä kasaantuminen taas vuorostaan on riippuvainen kehittämättömien, epä-industrialististen, raaka-aineita tuottavain alueiden ja tehdastuotannollisten alueiden samanaikaisesta olemassaolosta, kumpikin niistä vaihtaen tuotteensa toisen tuotteisiin. Lisäarvo, joka on kapitalistisen kasaantumisen alkulähde, muodostuu raaka-aineiden eli luonnonrikkauksien muuttamisesta teollisuuden tuotteiksi eli käyttökelpoisiksi tavaroiksi, työn kohdistamisen kautta koneistoon ja luonnonrikkauksiin. Arvo joka tavarain tuotantoprosessissa eli muuntamisessa siirretään ihmistyöstä raaka-aineeseen, on se joka luo kapitalistin "liikevoiton." Se saadaan yksinomaan maksamattoman työn riistämistä. Maksettu osa päivän työstä ei tuota liikevoittoa. Varsin luonnollista on siis että raaka-aineita tuottavat kansakunnat haluavat kehittää omia teollisuuskeinojaan ja siten säästää tämän liikevoiton itselleen. Niin pääomaa lainataan teollisuuskansakuntien kasaantuneesta lisäarvosta ja käytetään teollisuuksien kehittämiseen vähemmän kehitetyillä alueilla. Tämä, kuten on osoitettu, jatkuvasti vähentää riistolle avoimia alueita, supistaa markkinoita ja viimein tekee lisäarvon saamisen mahdottomaksi; sillä vaikka lisäarvo onkin lähtöisin yksinomaan tuotannosta, sitä ei voida muuttaa pääomaksi eikä tuloiksi ennen kuin se on myynnin kautta muuttunut rahamuotoon. Siitä seuraa että kapitalismi voi olla olemassa vain niin kauan kun sillä on avoimia markkinoita ja kapitalistisesti kehittämättömiä alueita, joille se voi laajentua, sillä liikevoiton kiskonta vaatii että arvoja luova työläinen aina tuottaa kapitalistille enemmän kuin mitä hän itse saa palkan eli ostokyvyn muodossa. Vakiinnutettu vaihtosuhte tuottajain eli työläisten ja heidän riistäjäinsä välillä on siis mahdoton. Koneisto ja teknologia ovat ne keinot joiden

kautta lisäarvon määrää suurennetaan työläisen kustannuksella ja siten joudutetaan kapitalistisen järjestelmän lopullista romahdusta.

VI

Nykyinen koneaikakausi

Ensimmäisistä kömpelöistä koneista, jotka panivat alulle teollisen vallankumouksen, siihen "villiin hevos-biljoonaan", joka edustaa tämänpäivän koneellisten hevosvoimien yhteissummaa, on pitkä askel. Kahdeksannentoista vuosisadan mekaaniset ihmeet, Hargreavesin kehruu-jenny kahdeksan kehräpäätänsä kanssa, Cromptonin kehruu-muuli, Arkwrightin konevoimalla käyvät kangaspuut, Wattin ja Boltonin 50-hevosvoimaiset höyrykoneet, Symingtonin ja Fultonin kömpelöt höyrylaivat, vetäisivät katselijan suuta hymyyn jos ne asetettaisiin rinnakkain niiden voimahirviöiden kanssa jotka nyt lähettävät puhkuvaa energiaansa jättiläismäisiltä voimalaitoksilta meidän teollisuuskeskuksiimme ja täyttävät ilman, merenpinnan ja merenalaiset syvydetkin ryntäävällä vauhdillaan ja melullaan. Mutta katsottuna käsityön ja talonpoikaistuotannon taustaa vastaan nämä nykyaikaisen konetuotannon primitiiviset alotteetkin näyttivät perin ihmeellisiltä.

Sen jälkeen tapahtunut edistys ei ole ollut tasaista vauhdissaan. Jokainen sota-aikakausi ja jokainen aikakausi jolloin väestön siirtymistä ja erämaiden raivausta on tapahtunut suuremmassa mittakaavassa, on tilapäisesti pienentänyt työttömien armeijaa ja pakoittanut työnantajat korotamaan palkkoja, vähentämällä kilpailua työpaikoista. Sillä työläinen myy työvoimaansa samalla tavalla kuin kapitalisti myy työvoiman tuotteita — tavarana. Tarjontaa, jos se ei ole työläisten järjestön kautta kontrolloitu, määrittelee työvoiman hinnan — palkan.

Sodat, siirtolaisuus ja "varallisuuskausien huiput" ovat ne jotka luovat lisääntyvää kysyntää koneille ottamaan ruumiillisen työn tekijän paikat. Miesten vetäminen pois työvoimamarkkinoilta kapitalististen sotien aikana joita käydään markkinoista

ja uusista riistoalueista, lieventää puutteen ja uhkaavan nälkiintymisen puristusta jällellä jääviltä työläisiltä ja tekee heidät tilapäisesti itsenäisemmiksi vaatiessaan suurempaa osaa tuottamistaan tavaroista niiden rahamuodossa. Koneita ja automaattisia työprosesseja otetaan sitten käyttöön ruumiillisten työntekijäin tilalle ja luomaan uudelleen työttömien armeijaa. Käytettävissä olevan työvoiman tarjonta siten lisääntyy ja kilpailu työpaikoista painaa työläiset jälleen alistuvaisuuteen. Sitten napoleonilaisten sotien jälkeen, kestäen ne lähes kaksikymmentä vuotta, vuodesta

1796 vuoteen 1815, tapahtui suunnonta edistystä teknologiassa. Armeijain hajoittamista seurannut siirtolaisuuden ja siirtomaiden asuttamisen aikakausi vaikutti samantapaisena kiihoittimena keksimiseen. Ja kautta niiden kriisien ja pulakausien, jotka seurasivat aika-ajoittaisia lisääntyneen tuotannon aaltoja, kone marssi eteenpäin kohti lopullista voittokulkuaan, kunnes maailmansota nopeistutti mekanisoimisen edistystä siihen saakka että koko maailman vetäminen yhdeksi suureksi teollisuus-elimistöksi loi edellytykset vuosien 1929—1934 paniikille. (Jatketaan.)

Työttömän Mietelmä

Kirj. TOPI

Tätä mietin ennen, työn kun sain:
Mikä maailman mahtava mahti?
Miks' hikihelmet mulla on otsallain?
Miks' työssä on kiireinen tahti?

Tätä mietin nyt: Miks' kaikki näin on?
Olen miettinyt jo monta yötä.
Kuka kirosi minunkin kohtalon
Että tehdä en saa nyt työtä?

Tätä mietin ma myöskin kulkeissain,
Harhaillessani maailmanrantaa,
Että miksi tuomion tämän sain
Ja nyt Kainin merkkiä kantaa?

Tämä miete myöskin on mielessäin,
Kuljen länttä kohti, tai itää:
Miksi samaa joukkoa aina näin
Joiden työtöinnä nyt olla pitää?

Myös sitä ma mietin, milloin vaan
Vatsa vaativi ravinnonpuolta,
Kuinka kauan nälkää nähdä saan
Ja täytyykö nälkään mun kuolta?

Niin miettivät miljoonat: Mikä on syy?
Se aatos ei suo meille aikaa.
Kerran vastaus varmaan seljistyy
Ja työn taistelutorvet raikaa.

Kansainliitto — sellaisena kuin sitä kuviteltiin.

— ja sellaisena kuin se nykyään on.